

IZS a mimořádné události s výskytem nebezpečných látek

pplk. Ing. Jiří Matějka
MV-generální ředitelství HZS ČR
pracoviště chemické služby odboru IZS
a výkonu služby

CÍL

- Demonstrovat zapojení složek do MU s výskytem NL
  - základních složek IZS
  - ostatních složek IZS
  - orgánů státní správy a samosprávy
- Zásahy na NL
  - běžné („rutinní“) z hlediska druhu a množství uniklé látky, koordinace složek IZS a nasazení sil a prostředků a z hlediska četnosti výskytu obdobných zásahů (zkušenost)
  - **neběžné**

TYPOVÉ ČINNOSTI A NL

- STČ 01/IZS – 2014 Špinavá bomba
  - kromě základních složek IZS zapojeny:
    - kromě běžných složek policie Pyrotechnické služba, UOOZ, Letecká služba, DVI tým)
    - Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Státní ústav radiační kontroly, Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany – radiační ochrana včetně leteckého monitoring radiační situace
    - poskytovatelé akutní lůžkové péče (vybrané nemocnice)
    - poskytovatelé zdravotních služeb v oboru soudního lékařství
    - Armáda ČR
    - Celní správa ČR
  - teroristické útoky – složky IZS jsou připravovány, ale nemohou být zcela připraveny

TYPOVÉ ČINNOSTI A NL

- STČ 05/IZS – 2006 Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens
  - kromě základních složek IZS
    - orgány ochrany veřejného zdraví, popř. Státní zdravotní ústav, zdravotní ústavy, národní referenční laboratoře
    - Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany
    - poskytovatelé akutní lůžkové péče
    - Armáda ČR
  - podezřelé obálky na úřadech
    - vynikající spolupráce se SÚJCHBO

TYPOVÉ ČINNOSTI A NL

- STČ 11/IZS – 2011 Chřipka ptáků
  - kromě základních složek IZS
    - Státní veterinární správa a orgány veterinární správy
    - orgány ochrany veřejného zdraví
    - Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany
    - Armáda ČR
    - obce, chovatelé, hejtmani krajů a obce s rozšířenou působností
  - Srovnání MU 2007 vs. 2017
    - léto x zima
    - velkochovy x malochovy
    - plošné plynování x plynování v kontejnerech + další
    - zkušenosti z minulosti + ověření použitelnosti TČ

TYPOVÉ ČINNOSTI A NL

- STČ 13/IZS – 2013 Reakce na chemický útok v metru
  - kromě základních složek IZS
    - kromě běžných složek policie např. Pyrotechnické služba, UOOZ, ÚRN, Letecká služba, DVI tým)
    - Magistrát HMP
    - Dopravní podnik HMP
    - Městská policie HMP
    - Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany
    - orgány ochrany veřejného zdraví
    - Ústav soudního lékařství a toxikologie VFN V Praze
    - Armáda ČR
      - Vojenský ústav soudního lékařství ÚVN
    - poskytovatelé zdravotních služeb v oboru soudního lékařství
  - teroristické útoky – složky IZS jsou připravovány, ale nemohou být zcela připraveny

TYPOVÉ ČINNOSTI A NL

- *STČ XY/IZS – 2017 Mimořádná událost s podezřením na vysoce nakažlivou nemoc – rozpracovaná, dokončení na konci roku 2017*
  - kromě základních složek IZS
    - Ministerstvo zdravotnictví
    - orgány ochrany veřejného zdraví
    - Letiště Václava Havla
    - HZS podniku Letiště Praha
    - Nemocnice Na Bulovce
    - Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany
    - Armáda ČR – Centrum biologické ochrany Těchonín
    - Státní zdravotní ústav
    - zdravotní ústavy
    - městská policie
    - spalovna

METANOLOVÁ AFÉRA

- Policie ČR
- Celní správa ČR
- Česká obchodní inspekce
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce
  - žádost o plánovanou pomoc
  - sladit metodiky analytických metod
- Využity kapacity chemických laboratoří HZS ČR
- Stacionární laboratoře při stanovení metanolu v destilátech a lihovinách pomocí GC/MS
- Mobilní laboratoř při identifikaci metanolu v destilátech a lihovinách pomocí Ramanova spektrometru
- Počet vzorků analyzovaných chemickými laboratořemi HZS ČR
  - více než 2800 přijatých vzorků, z toho skoro 10 % pozitivních na zvýšený obsah metanolu
  - proč chemické laboratoře analyzovaly nejvíce vzorků?

NÁRODNÍ PROTIDROGOVÁ CENTRÁLA

- Spolupráce na vyžádání NPC při zajišťování varen drog
  - chemické laboratoře HZS ČR
  - opěrné body HZS krajů
- Třídění chemických látek přenosnými spektrometry
  - Ramanův spektrometr First Defender XL
  - FTIR TruDefender
  - a další přístroje
- Monitorování vzduchu uvnitř objektů – pracovní prostředí pro orgány policie
- Poradenství v oblasti
  - toxicity nebezpečných chemických látek
  - osobních ochranných prostředků

NELEGÁLNÍ SKLADY NL

- Spolupráce s Českou inspekcí životního prostředí
- Spolupráce na vyžádání NPC při zajišťování varen drog
  - chemické laboratoře HZS ČR
  - opěrné body HZS krajů
- Identifikace látek přenosnými spektrometry
- Třídění chemických a radioaktivních látek dle nebezpečnosti
- Monitorování ovzduší uvnitř i vně objektů
- Příprava k transportu
- Poradenství v oblasti
  - toxicity nebezpečných chemických látek
  - osobních ochranných prostředků

KONTROLNÍ ČINNOST NA SILNICÍCH

- Dodržování povinností při přepravě nebezpečných věcí dle ADR
- Plošné součinnostní akce Policie ČR s HZS ČR, celními orgány a Centrem služeb pro silniční přepravu
- HZS ČR:
  - identifikace přepravovaných kapalin nebo tuhých látek
  - určování shody skutečně přepravovaných látek s deklarovanými dokumenty

SYSTÉMY, TECHNIKA A PROSTŘEDKY HZS ČR S PŘESAHEM DO JINÝCH SLOŽEK IZS

- Systémy
  - vnější havarijní plány
  - typové činnosti
  - metodické listy BŘ JPO
  - systém výcviku a vzdělávání
  - systém opěrných bodů
  - chemické laboratoře
  - služba osobní dozimetrie
  - kalibrační služba v chemických laboratořích
  - radiační monitorovací síť
  - georeferencovaný radiační monitoring
  - ověřování dozimetrických prostředků ve Skladovacím a opravárenském zařízení HZS ČR

SYSTÉMY, TECHNIKA A PROSTŘEDKY HZS ČR S PŘESAHEM DO JINÝCH SLOŽEK IZS

- Technika
  - technické automobily chemické
  - protiplynové automobily
  - technické automobily detekční
  - stanoviště dekontaminace osob
  - stanoviště dekontaminace zasahujících
  - stanoviště dekontaminace techniky
  - kontejnerové cisterny pro odvoz kapalných radioaktivních odpadů
  - technický automobil chemický v provedení vozidla chemického a radiačního průzkumu
    - + základní prostředky pro biodetekci
- Věcné prostředky
  - solidní vybavení na všech úrovních
    - detekčními prostředky
    - dozimetrickými prostředky
    - osobními ochrannými prostředky
  - detekční portálové rámy pro kontrolu kontaminace osob a techniky při radiačních mimořádných událostech
  - databáze nebezpečných látek pro mobilní zařízení

IZS VS. ZÁSAHY NA NL

- Při zásazích s výskytem NL hraje HZS ČR rozhodující roli při záchranných a likvidačních pracích, zabezpečení místa události z hlediska ochrany zasahujících a ochrany obyvatelstva
- Bez spolupráce se složkami IZS by tato činnost byla nemyslitelná
- Ke vzájemné spolupráci složek IZS přispívají vzájemná osobní znalost zasahujících z jiných složek ze zásahů, cvičení nebo výcviku

**PODĚKOVÁNÍ PRŮKOPNÍKŮM
INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO
SYSTÉMU V ČESKÉ REPUBLICE**